

УДК 811.111'373.612.2:821.111'05.09
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-1-32>

Еліна КОЛЯДА,
orcid.org/0000-0002-5437-1320
кандидат філологічних наук, професор,
завідувач кафедри практики англійської мови
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) elina.koliada@vnu.edu.ua

Ірина КАЛИНОВСЬКА,
orcid.org/0000-0002-3406-1456
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри практики англійської мови
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) kalynovska@vnu.edu.ua

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ФОБІЙ ПЕРСОНАЖІВ У РОМАНІ БЛЕЙКА ПІРСА “CAUSE TO DREAD”

У статті розглядається репрезентація фобій персонажів у романі Блейка Пірса “Cause to Dread”. Термін «фобія» означає невмотивований та ірраціональний страх, непропорційний зовнішньому подразнику, що його викликає. Причиною фобій може бути негативний дитячий досвід. Нав'язливий страх помітно впливає на сприйняття, мислення та поведінку індивіда. Людина, яка страждає фобією, намагається уникнути того, що вона вважає небезпечним. У романі персонажі розповідають про свій емоційний досвід, маркуючи його, когнітивно структуруючи, фокусуючи увагу на певних деталях, і роблячи причинно-наслідкові висновки.

Автори статті аналізують вербальне вираження психологічних, фізіологічних і поведінкових проявів аквафобії (боязні води), коулрофобії (боязні клоунів), пірофобії (боязні вогню), танатофобії (страху смерті) і фобифобії (страху появи фобії), виокремлюючи такі симптоми: відчуття раптової паніки, сильне відчуття жаху, постійне відчуття страху; визнання безпідставності страху в поєднанні з нездатністю його контролювати; заціпеніння, надмірне та неконтрольоване фантазування, сповільнене мислення, приплив жару, болі та стиснення в грудях, утруднене дихання; відчуття, наче тонеш; спазми в животі, ридання, сильне серцебиття, бажання кричати, відчуття гострої потреби втекти з небезпечного місця, нудота, блювота та мимовільне сечовипускання.

У романі для вербалізації зазначених вище симптомів фобій письменник використовує прямий і непрямий описи. Прямий опис передбачає пряму номінацію емоційного стану. Непрямий опис виявів аквафобії, коулрофобії, пірофобії, танатофобії і фобифобії здійснюється із залученням метафор, порівнянь та епітетів, які сприяють передачі інтенсивності емоцій і яскраво передають емоційні переживання персонажів, апелюючи до асоціативного мислення читача, щоб останній впізнав і відтворив емоційні стани персонажів у своїй уяві.

Ключові слова: вербалізація, фобія, страх, опис, метафора, порівняння, епітет.

Elina KOLIADA,
orcid.org/0000-0002-5437-1320
Candidate of Philological Sciences, Professor;
Head of the Conversational English Department
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Lutsk, Ukraine) elina.koliada@vnu.edu.ua

Iryna KALYNOVSKA,
orcid.org/0000-0002-3406-1456
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Conversational English Department
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Lutsk, Ukraine) kalynovska@vnu.edu.ua

VERBALIZATION OF CHARACTERS' PHOBIAS IN BLAKE PIERCE'S NOVEL "CAUSE TO DREAD"

The article deals with the representation of characters' phobias in Blake Pierce's novel "Cause to Dread". The term «phobia» refers to unmotivated and irrational fears that are disproportionate to the external stimuli that trigger them. Some phobias are linked to an early negative childhood experience. Phobics shape their lives to avoid what they consider to be dangerous. In the novel, characters talk about their emotional experience by labeling it, cognitively structuring it, calling attention to certain details rather than others, and drawing cause-and-effect conclusions.

The authors of the article focus on the verbalization of psychological, physiological, and behavioural manifestations of aquaphobia (an abnormal fear of water or of drowning), coulrophobia (fear of clowns), pyrophobia (an extreme fear of fire), thanatophobia (an abnormal fear of death) and phobophobia (a morbid fear of developing a phobia), highlighting the following symptoms: a feeling of sudden anxiety, a stark feeling of terror; a constant feeling of fear; acknowledgment that the fear is unreasonable, combined with an inability to control it; fear paralysis, excessive and uncontrolled fantasizing, slow thinking, hot flushes, chest pains and tightness, shortness of breath, a drowning sensation, abdominal pains, sobbing, heart palpitations, the urge to scream, feeling intense need to escape from a dangerous place, nausea, vomiting, and the urge to urinate. In the novel, the above-mentioned symptoms of the phobias are referred to either directly or indirectly. The emotions-related terms are used for the direct description of the characters' reactions to the phobias. The indirect description of the manifestations of aquaphobia, coulrophobia, pyrophobia, thanatophobia, and phobophobia involves metaphors, similes, and epithets.

Key words: verbalization, phobia, fear, description, metaphor, simile, epithet.

Постановка проблеми. Страх супроводжує людину впродовж усього життя і має різні форми вияву: острах, боязкість, тривожність, переляк, побоювання, розгубленість, жах, панічний стан (Коляда, Янков, 2015: 138). Особливою формою страху є фобія (Мовчан, 2015: 120). Термін «фобія» означає невмотивований та ірраціональний страх, який є непропорційним зовнішньому подразнику, що його викликає (Calicchio, 2020: 24; Staske M G. et al., 2006: 4). Це дослідження дасть змогу проаналізувати, які саме вербальні засоби використовуються для вербалізації фобій у художньому тексті.

Аналіз останніх досліджень. На сучасному етапі розвитку мовознавства спостерігається значний інтерес дослідників до внутрішнього світу людини. Проблема дослідження емоційного стану «страх» цікавить представників різних галузей науки і має міждисциплінарний характер. Наприклад, Т. Крисанова досліджувала актуалізацію емоції страх в англomовному кінодискурсі (Krysanova, 2019). М. Мовчан вивчав страх як невід'ємний компонент буття, постійну характеристику людської свідомості і фобію як особливий феномен, що безпосередньо пов'язаний з людським страхом (Мовчан, 2015). Автори колективної монографії «Екзистенція страху життя і смерті в сучасних реаліях: мультимодальні та мультикультуральні аспекти (теоретичний та психотерапевтичний досвід)» досліджують особливості екзистенційних страхів та їхніх проявів (Екзистенція страху, 2022).

Водночас треба зазначити, що вербалізація фобій в художньому тексті не є достатньо дослідженою. У цьому й вбачаємо актуальність нашої

розвідки, мета якої – розглянути вербалізацію фобій в романі Блейка Пірса "Cause to Dread".

Виклад основного матеріалу. Людина, яка страждає фобією, схильна інтерпретувати об'єкт фобії з внутрішніми психологічними уявленнями, непропорційними реальній небезпеці. Об'єкт фобії стає справжнім тригером, здатним породжувати неконтрольовані реакції (Calicchio, 2020: 24). Фобогенним чинником може виступати будь-який об'єкт або ситуація буденного життя. Найбільш поширеними є страх комах, тварин, висоти, замкнених приміщень, грози, темряви, крові тощо (Медична психологія, 2008: 345).

Як зауважує О. С. Туренко, індивідуальні страхи безкінечні за своїм змістом та виявом (Туренко, 2006: 23). До прикладу: клаустрофобія – страх замкнених просторів, гіпсо- або акрофобія – страх висоти, ніктофобія – страх ночі (темряви), мізофобія – страх перед брудом і мікроорганізмами, які можуть у ньому перебувати, акрофобія – страх польотів, тонітрофобія – страх грози, арахнофобія – страх павуків, кінофобія – страх собак, офідіофобія – страх змій, кардіофобія – боязнь смерті від серцевого захворювання, спідофобія – страх бути ВІЛ-інфікованим, радіофобія – боязнь радіації тощо (Медична психологія, 2008: 345). Однак з-поміж них можна виокремити: а) суто персональні, інколи унікальні (бібліофобія – страх перед книгами, дендрофобія – страх перед деревами, ергофобія – страх перед роботою) і б) страхи, які відчуває більшість людей (страх смерті – (фізіологічної та соціальної), хвороб, божевілля, острах за своїх дітей) (Туренко, 2006: 23).

Польський психолог В. Вітвіцький виокремлює два види інформації, на якій базується наше

знання почуттів, і на підставі якої ми вербалізуємо почуття: перша – це назви емоційних станів та схильностей до певних почуттів, друга – це описи. Учений розрізняє два різновиди опису: 1) прямий, коли ми описуємо емоційний стан і перераховуємо його емоційні компоненти; 2) непрямий, коли ми описуємо не сам емоційний стан, а щось, що дозволить адресату впізнати і відтворити емоційний стан у своїй уяві (Witwicki 1995: 227–228).

Розглянемо приклади текстових фрагментів, дібраних методом суцільної вибірки з роману Б. Пірса “Cause to Dread”, в яких вербалізовані психічні, фізіологічні та поведінкові вияви аквафобії, коулрофобії, пірофобії, танатофобії і фобофобії.

Спершу проаналізуємо аквафобії. Аквафобія – боязнь води (англ. aquaphobia – an abnormal fear of water, esp. because of the possibility of drowning (Collins English Dictionary)):

“Just thinking of water made her lungs ache. Blind panic seized her and she suddenly found it very hard to breathe. /.../ Her blood was flooded with what felt like acid as terror spread its arms wide through her body. /.../ Still, she fought to breathe. The fear was like some vise around her lungs. There was not a single drop of water on her, yet she felt like she was drowning. /.../ As she looked at it, her bowels clenched and her lungs seemed to shudder. Her chest grew tight and she started to sob” (Pierce, 2018: 106–107).

Двадцяти двох річна Еббі Костелло панічно боялася води. Одна лише думка про воду викликала болі в легенях. Коли Еббі опинилася біля водойми, її охопила незрозуміла паніка, раптом стало важко дихати. Її ущерть сповнив жах, кров обпекла тіло, наче кислота. І все ж вона намагалася вдихнути. Страх лещатами стискав її легені. На ній не було жодної краплі води, але з’явилося таке відчуття, наче вона тоне. Коли дівчина поглянула на воду, всі її нутрощі стиснулися, а легені, здалося, здригнулися. У грудях теж стиснуло, і вона почала ридати.

У наведеному прикладі вербалізовано такі психічні та фізіологічні вияви аквафобії, як раптова паніка, відчуття, наче тонеш, приплив жару, утруднене дихання, біль та стиснення в грудях, спазми в животі, ридання.

Причина аквафобії – негативний дитячий досвід катання на водних лижах:

“She almost drowned when she was a kid. Like ten or so, I think. Her family went to some lakefront property in Virginia. She was trying to learn to water-ski and there was some sort of freak thing with the rope. She went under for a while and the lifejacket she was wearing was too loose. Her head got trapped in it and it popped right off of her, I think” (Pierce, 2018: 128).

Еббі ледве не втопилася, коли була дитиною. Їй було років десять, коли вона намагалася навчитися кататися на водних лижах. Рятувальний жилет, який був погано зафіксований, зісковзнув, і дівчинка опинилася під водою.

Поведінкові вияви аквафобії:

“Abby was scared of water. I mean, she’d get in a pool as long as there was a shallow end. But open bodies of water scared the hell out of her. /.../ So yeah... she stayed away from water. /.../ She never got in the ocean – always sat up on the sand, as far away as she could without being rude” (Pierce, 2018: 128).

Еббі боялася води. Вона могла зайти в басейн, тільки якщо там було неглибоке дно. Її дуже лякали відкриті водойми. Вона трималася подалі від них. Вона ніколи не заходила в океан – завжди сідала на піску, подалі від води наскільки було можливо, щоб не здатися неввічливою.

Коулрофобія – боязнь клоунів (англ. coulrophobia – fear of clowns (= entertainers who wear funny clothes, have painted faces, and make people laugh by performing tricks and behaving in a silly way) (Cambridge Dictionary)):

“As she pushed the door closed behind her, Janice noticed the mess that the living room was in. It made no sense at first but then a stark feeling of absolute terror seized every nerve and fiber within her body.

A series of clown faces were staring at her. Dolls, stuffed animals, cardboard cutouts that had been taped to the walls. They all smiled at her; their greasy painted grins like bloody gashes. She looked from wall to wall, like a deer caught in headlights. Her mind was too slow to reach the obvious question of where the hell they had come from. In that moment, terror was all she knew.

There were at least thirty clown faces looking at her. They had been propped on her sofa, sitting on the bar area that separated the living room from the kitchen, on the living room floor. Some were the so called cute antique clowns with jolly smiles. Others were the more menacing kind that newer generations had claimed as their own thanks to Stephen King.

She felt a scream rising up in her throat. /.../ That’s when a figure rose up from behind the bar from the kitchen side. They’d been hiding there the whole time. It was the figure of a man, dressed in a black hoodie and sweatpants. She did not see his face because it was covered by a clown mask. The skin of it was a mottled gray and the sinister smile stretched from one side to the other; impossibly wide.

The man behind the mask let out a high-pitched giggling noise. And then he brought out the knife.

Still giggling manically, the clown climbed over the bar with insane agility, the knife raised in the air.

Tufts of colorful hair flowed out behind him like pure nightmare fuel. Seeing this, that's when Janice's bladder let go.

Perhaps it was the warm trickle running down her legs that finally broke her free. With her heart slamming like a caged animal in her chest, Janice turned and headed for the door" (Pierce, 2018: 148–149).

Коли Дженіс зайшла в дім, вона помітила безлад у вітальні. Гостре відчуття абсолютного жаху охопило все тіло, кожен нерв, коли вона побачила клоунів. Ляльки, м'які тварини, картонні вирізки, приклеєні скотчем до стін, усміхалися їй. Їхні усмішки нагадували криваві рани. Вона зиркала довкола, як олень у світлі автомобільних фар. Її розум був надто повільним, щоб задати очевидне питання, звідки вони взялися. У ту мить жах був єдиним, що вона знала. На неї дивилося щонайменше тридцять клоунів. Вони сиділи на її дивані, на барній стійці, яка відокремлювала вітальню від кухні, на підлозі у вітальні. Деякі з них були милими, з веселими посмішками, інші – грізними.

Дженіс відчула, як крик підступає до її горла. Ось тоді з-за барної стійки піднялася постать. Це був чоловік, одягнений в чорний худі та спортивні штани. Вона не бачила його обличчя, бо його прикривала сіра маска клоуна із зловісною неймовірно широкою усмішкою. Чоловік захихотів тонким смішком, а потім дістав ніж. Продовжуючи маніакально реготати, клоун із шаленою спритністю переліз через стійку і підняв ніж вгору. Пучки його різнобарвного волосся вселяли жах. Сечовий міхур Дженіс скоротився. Тепла цівка, що потекла по ногах, вивела її із заціпеніння. Серце билосся, як тварина в клітці. Дженіс розвернулася й попрямувала до дверей.

З-поміж психічних та фізіологічних виявів коулрофобії можемо виокремити такі: сильне відчуття жаху, заціпеніння, сповільнене мислення, бажання кричати, гостра потреба втекти з небезпечного місця, сильне серцебиття, мимовільне сечовипускання.

Причина коулрофобії – негативний дитячий досвід:

"But more digging revealed that she'd seen a clown on stilts fall at a carnival. When he got up his face was all bloody and he was screaming.

Something about that moment altered something in her mind and she was legitimately terrified of clowns" (Pierce, 2018: 175).

Дженіс боялася клоунів з тих пір, як в дитинстві на карнавалі побачила закривавлене обличчя клоуна, який впав з ходуль.

Поведінкові вияви коулрофобії:

"I had a Halloween party here about two years ago for the people in the neighborhood – a grown-

up Halloween party. Janice and her husband came and they dressed up as a witch and her broom, if I recall. Anyway, the night was going splendidly and then one of our neighbors from up the street came over. Another nice couple, really. But the husband was dressed up as a clown. And when Janice saw it, she went into another room. I could tell that she was uneasy" (Pierce, 2018: 166).

Коли Дженіс побачила переодягненого у клоуна чоловіка на костюмованій вечірці на Хелловін, вона пішла в іншу кімнату. Вигляд у неї був стривожений.

Антропоморфні метафори (*Blind panic seized her, terror spread its arms wide through her body, a stark feeling of absolute terror seized every nerve and fiber within her body*) та епітети (*Blind panic, absolute terror*) сприяють передачі інтенсивності емоцій і яскраво передають емоційні переживання героїнь. Досить повно характеризує емоційний стан персонажа-жінки компаративна ідіома *be like a deer caught in the headlights* (бути наче олень у світлі автомобільних фар), значення якої *to be visibly startled and frozen in fear* (The Free Dictionary) (бути помітно зляканим і завмерти зі страху). Порівняння (*Her blood was flooded with what felt like acid, The fear was like some vise around her lungs, she felt like she was drowning, With her heart slamming like a caged animal in her chest*) апелюють до асоціативного мислення читача, щоб останній впізнав і відтворив емоційні стани героїнь у своїй уяві. Особливе емоційно-експресивне навантаження несуть порівняння, що інтенсифікують об'єкт фобії – *their greasy painted grins like bloody gashes, Tufts of colorful hair flowed out behind him like pure nightmare fuel* – і роблять його ще страшнішим.

Пірофобія – боязнь вогню (pyrophobia – the fear of fire (Collins English Dictionary)):

"I'm terrified of fire. I have never once in my life enjoyed a hot bath because I think the intense heat could somehow ignite something in the bathroom. I avoid any sort of hair accessories for the same reason – hair dryers, curling irons, you name it. I shit you not ... everything in my apartment is flame proof. I have one of those convection stoves where everything is heated by magnets – a convection oven – because the thought of a burner on a stove makes me puke. And I meant that literally – I've actually thrown up at my family's Thanksgiving dinner because of the burners on the stove and the candles lit on the dining room table" (Pierce, 2018: 179).

Цей приклад ілюструє втручання пірофобії в особисте і суспільне життя молодої жінки, вплив на її поведінку. Персонаж-жінка боялася вогню.

Ні разу в житті вона не насолоджувалася гарячою ванною, тому що, на її думку, від високої температури могло щось у ванній загорітися. З цієї ж причини вона уникала будь-яких електричних приладів для сушіння та укладання волосся – фенів, плойок. Усе в її квартирі було вогнестійке. У неї була індукційна кухонна плита, бо її нудило від самої думки про конфорку на плиті. Одного разу під час сімейної вечері на День подяки її вирвало, коли вона побачила конфорки на плиті та свічки, запалені на обідньому столі.

До психічних та фізіологічних виявів пірофобії, вербалізованих у текстовому фрагменті, відносимо надмірне фантазування, нудоту, блювоту.

Танатофобія – страх смерті (англ. *thanatophobia* – an abnormal fear of death (Collins English Dictionary)):

“The clinical word for my fear is thanatophobia – the fear of dying. And not just the act of dying, of one day just not being alive anymore. It’s thinking that just about anything could kill me. The cab ride over here. The cold I had two weeks ago. Falling off the treadmill at the gym. The elevator in my building breaking and crashing down five floors” (Pierce, 2018: 178).

У цього персонажа-чоловіка була танатофобія – страх смерті. І не просто боязнь самої смерті, що одного дня він помре. Він думав про те, що будь-що може його вбити, як-от: таксі, застуда, бігова доріжка в тренажерному залі, ліфт у будинку.

Людина, яка страждає від танатофобії, настільки сильно переймалася смертю, що це починає впливати на її повсякденне життя і поведінку:

“I live with these fears every day. But not just like these small, passing fears. I avoid the elevator at all costs, even when I have a ton of groceries to go up to my apartment. Whenever I get sick, it feels one hundred times worse because I think everything can kill me. Even right now, I’m very aware of the guns on your hips and I’m wondering how they might accidentally go off by themselves. Logically, I know they can’t. But I’m still basically terrified that you’re in this room” (Pierce, 2018: 178).

Чоловік жив зі страхами щодня. Він уникав ліфта будь-якою ціною, навіть коли йому потрібно було піднятися до квартири з купою продуктів. Щоразу, коли він хворів, йому ставало набагато гірше від думки, що будь-що може його вбити. Йому було дуже страшно навіть, коли він розмовляв з поліцейськими, бо він не переставав думати про те, що їхні пістолети можуть випадково вистрелити, хоча й усвідомлював усю неймовірність такого розвитку подій.

Психічними виявами танатофобії є: постійне відчуття страху, визнання безпідставності страху у поєднанні з нездатністю його контролювати; надмірне фантазування.

Фобофобія – страх появи страху чи фобії (англ. *phobophobia* – the fear of fears, or the fear of phobias (Macmillan English Dictionary)):

“I have a legitimate and diagnosed phobia that keeps me scared of just about anything. The thought of even handling a knife scares me. All the knives in my home are butter knives because anything with sharp points has the potential to scare me. Even meeting new people is scary for me because I never know their intentions.” /.../ “Everything – every fucking thing – has the potential to scare me. The handcuffs you put me in, this bland room, the evil way everyone has looked at me since you got me here. My mind plays out these scenarios ... about how you’ll beat the shit out of me to get some sort of confession or how I’ll end up in jail and get raped daily. Just t-t-talking about it makes m-me... makes me go there” (Pierce, 2018: 191).

Наведений приклад ілюструє втручання фобофобії в особисте і суспільне життя людини. Ден Хадсон боявся практично всього. Його лякала навіть сама думка про те, щоб в руки взяти гострий ніж. Усі ножі в його домі – це ножі для масла, тому що будь-що гостре могло його нажахати. Навіть зустрічати нових людей йому було страшно, тому що він ніколи не знав їхніх намірів. Будь-яка річ могла його налякати: наручники, які на нього одягнули; звичайна кімната; злі погляди, які на нього кидали, поки він був під слідством. Його розум розігрував різні сценарії: про те, як його будуть бити, щоб отримати зізнання, або як він опиниться у в’язниці і його будуть щодня гвалтувати. Про інтенсивність переживання страху персонажем свідчить заїкання (*t-t-talking*, *m-me*), передане на письмі трикратним повтором літери *t* і двократним повтором літери *m* (написання через дефіс) у словах *talking* та *me* відповідно.

Психічними виявами фобофобії є постійне відчуття страху, неконтрольоване фантазування.

Роман “Cause to Dread” багатий на психологічні нюанси в зображенні почуттів героїв. В авторських описах виявів пірофобії, танатофобії і фобофобії на перший план виходить так звана «розумова жуйка» (*ruminatio*n) – суб’єктивно неприємні нав’язливі думки, ідеї, психічні образи, роздуми, що створюють перешкоди для природного вирішення буденних рутинних проблем (Медицина психологія, 2008: 347): *“I think the intense heat could somehow ignite something in the bathroom”, “It’s thinking that just about anything could kill me”,*

“*The thought of even handling a knife scares me*”. Вживання персонажами дієслова мислення *think* та іменника *thought* вказує на нав’язливі стани, що стосуються інтелектуальної сфери або, іншими словами, на obsesii – різновид нав’язливих станів у вигляді переживань, які не відповідають наявній ситуації (Психологічна енциклопедія, 2006: 229).

Нав’язливі думки, схильність до фантазування, здатність вірити в нафантазоване і яскрава уява, яка малоє найнеймовірніші жахи, безперечно погіршують якість життя людини і позбавляють її свободи. Людина стає рабом своїх фобій і це позначається на її сприйнятті, мисленні та поведінці. Причини фобій можуть бути різними. Зокрема, це може бути негативний дитячий досвід. При цьому людина може бути як учасником таких обставин, так і їх свідком, як бачимо з наведених прикладів про аквафобію та коулрофобію відповідно.

У романі назви фобій та емоційних станів репрезентовані термінами (*phobia, thanatophobia*), абстрактними іменниками (*fear, terror*), прикметниками (*terrified, scared, scary*) та дієсловом *scare*.

Ці вербалізації є прямими номінаціями. Для передачі виявів внутрішнього стану персонажів використано метафори, порівняння та епітети – це непрямий опис.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Фобія – ірраціональний неконтрольований страх, який не підлягає логічному обґрунтуванню. Нав’язливий страх є емоцією великої сили, яка впливає на сприйняття, мислення та поведінку індивіда. Людина, яка страждає фобією, усіляко намагається уникнути ситуацій або об’єктів, що викликають страх. У романі “Cause to Dread” письменник використовує прямі та непрямі описи психічних, фізіологічних та поведінкових виявів аквафобії, коулрофобії, пірофобії, танатофобії і фобофобії. Прямі описи на відміну від непрямих містять найменування емоційних станів, які переживають персонажі. Основою непрямих авторських описів слугують метафори, порівняння та епітети.

Перспективу подальших розвідок вбачаємо у дослідженні вербалізацій інших видів фобій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Екзистенція страху життя і смерті в сучасних реаліях: мультимодальні та мультикультуральні аспекти (теоретичний та психотерапевтичний досвід) / за заг. ред Г. Католік. [Коллективна монографія]. Львів : Місіонер, 2022. 352 с.
2. Коляда Е. К., Янков А. В. Іменникова репрезентація емоції «страх» у сучасній англійській мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна*. 2015. Вип. 52. С. 137–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_52_48 (дата звернення 04.06.2023).
3. Мовчан М. М. Рівні страху і фобія: філософський аналіз. *Філософські обрії*. 2015. № 33. С. 118–125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FiloFilo_2015_33_13 (дата звернення 04.06.2023).
4. Медична психологія / за ред. академіка С. Д. Максименка. Підручник. Вінниця : Нова Книга, 2008. 520 с.
5. Психологічна енциклопедія / [автор-упорядник О. М. Степанов]. Київ : Академвидав, 2006. 424 с.
6. Туренко О. С. Страх: спроба філософського усвідомлення феномена : монографія. Київ : ПАРАПАН, 2006. 216 с.
7. Calicchio S. The psychology of anxiety: Knowing it to understand its functioning mechanisms. Stefano Calicchio, 2020. 49 p.
8. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>
9. Collins English Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/>
10. Craske M G., Antony M. M., Barlow D. H. Mastering Your Fears and Phobias. Oxford University Press, 2006. 176 p.
11. Krysanova T. Multimodal Construction of Fear in Film. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2019. VII (59), Issue 195. P. 34–38.
12. Macmillan English Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/>
13. Pierce B. Cause to Dread. Seattle : Amazon.com, Inc., 2018. 250 p.
14. The Free Dictionary. URL: <https://idioms.thefreedictionary.com/>
15. Witwicki W. Psychologia uczuć i inne pisma. Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1995 [wyd. 1994]. 436 s.

REFERENCES

1. Ekzyzstentsiia strakhu zhyttia i smerti v suchasnykh realiakh: multymodalni ta multykulturalni aspekty (teoretychnyi ta psykhoterapevtychnyi dosvid) [The existence of the fear of life and death in modern realities: multimodal and multicultural aspects (theoretical and psychotherapeutic experience)] / za zah. red H. Katolyk. [Kolektyvna monohrafiia] [a collective monograph]. Lviv : Misioner, 2022. 352 s. [in Ukrainian].
2. Koliada E. K., Yankov A. V. (2015). Imennykova reprezentatsiia emotsii “strakh” u suchasni anhliskii movi [Noun representation of the emotion “fear” in Modern English]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu “Ostrozka akademiia”. Serii : Filolohichna [Scientific Notes of Ostroh Academy National University. Philology Series]*, 52. 137–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_52_48. (data zvernennia 04.06.2023) [in Ukrainian].
3. Movchan M. M. (2015). Rivni strakhu i fobii: filosofskyi analiz [Levels of fear and phobia: a philosophical analysis]. *Filofofski obrii*, 33. 118–125. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/FiloFilo_2015_33_13 (data zvernennia 04.06.2023)
4. Medychna psykholohiia [Medical psychology] / za red. akademika S. D. Maksymenka. Vynnytsia : Nova Knyha, 2008. 520 s. [in Ukrainian].

5. Psykholohichna entsyklopediia [Encyclopedia of Psychology] / [avtor-uporiadnyk O. M. Stepanov]. Kyiv : Akademydav, 2006. 424 s. [in Ukrainian].
6. Turenko O. S. (2006). Strakh: sproba filosofskoho usvidomlennia fenomena [Fear: an attempt at philosophical understanding of the phenomenon] : monohrafiia [monograph]. Kyiv : PARAPAN. [in Ukrainian].
7. Calicchio S. (2020). The psychology of anxiety: Knowing it to understand its functioning mechanisms. Stefano Calicchio. [in English].
8. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/> [in English].
9. Collins English Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/> [in English].
10. Craske M G., Antony M. M., Barlow D. H. (2006). Mastering Your Fears and Phobias. Oxford University Press. [in English].
11. Krysanova T. (2019). Multimodal Construction of Fear in Film. *Science and Education a New Dimension. Philology*. VII (59), 195, 34–38. [in English].
12. Macmillan English Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/> [in English].
13. Pierce B. (2018). Cause to Dread. Seattle : Amazon.com, Inc. [in English].
14. The Free Dictionary. URL: <https://idioms.thefreedictionary.com/> [in English].
15. Witwicki W. (1995). Psychologia uczuć i inne pisma [The Psychology of Feelings and Other Works]. Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN. [in Polish].